

การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารงานวิชาการ
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
Components and Guidelines of Academic Administration
to Enhance Professional Competencies of Students in Secondary Schools
Under the Office of the Basic Education Commission

¹พรรณวิภา สมสะอาด (Panwipa Somsaard)

²โสภา อำนวยรัตน์ (Sopha Amnuayrat)

³น้ำฝน กันมา (Namfon Gunma)

⁴สมบัติ นพรัก (Sombat Noparak)

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา (School of Education, University of Phayao)

Email: panwipasomsaard@gmail.com

Received June 16, 2021; **Revised** July 7, 2021; **Accepted** September 19, 2021

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the composition of the academic administration framework for enhancing the professional competence of students in secondary schools and 2) to study the guidelines for academic administration to enhance the professional competence of students in secondary schools. There were two steps which are: Step 1–Studied the elements of the framework of academic administration to enhance the professional competence of students in secondary schools. Research tools used were the document analysis form and the estimation scale questionnaire. The statistics used in the data analysis were mean and standard deviation. Step 2–Studied management guidelines to enhance the professional competence of students in secondary schools with best practices, including interviews with executives and the study of related documents. The conclusion of the research is as follows: 1) Components of academic administration to enhance professional competence of students in secondary schools consists of 9 frameworks, with a high average for all components, which are: (1) Curriculum development (2) Learning process development (3) Measurement and evaluation (4) Development and enhancement

of learning resources, media and technologies for education (5) Educational supervision (6) Guidance (7) Research to improve the quality of education (8) Cooperation of educational institutions and other organizations, and (9) Development of internal quality assurance systems and educational standards. 2) Guidelines for academic administration to enhance the professional competence of students in secondary schools consist of 4 stages, which are: (1) Design stage (2) Implementation stage (3) Learning stage and (4) Improvement/development stage.

Keywords: Study the composition; Guidelines for Academic Administration; Enhance Professional Competencies; The Basic Education Commission

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา และ 2) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้บริหาร และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 9 ขอบข่ายงาน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การวัดผลประเมินผล (4) การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (5) การนิเทศการศึกษา (6) การแนะแนว (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (8) การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น และ (9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 2) แนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นตอนออกแบบ (2) ขั้นตอนลงมือทำ (3) ขั้นเรียนรู้ และ (4) ขั้นปรับปรุง/พัฒนา

คำสำคัญ: การศึกษาองค์ประกอบ; แนวทางการบริหารงานวิชาการ; การเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทนำ

สังคมโลกในบริบทใหม่แห่งศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่เชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคทั่วโลก การเชื่อมโยงกันอย่างรวดเร็วพร้อมกับการแข่งขันและความร่วมมือระดับโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตมนุษย์ การที่มนุษย์จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพจำเป็นต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงนี้ การเรียนรู้ให้มีทักษะในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งศตวรรษที่ 21 จึงเป็นเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เราสามารถเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังที่ Panich (2012) ได้กล่าวถึงทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก ๆ ที่สำคัญ คือ 1) ทักษะการเรียนรู้และทักษะด้านนวัตกรรม (Learning and Innovation) 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยี (Digital Literacy) และ 3) ทักษะการทำงานหาเลี้ยงชีพและการดำเนินชีวิต (Career and Life) ด้วยเหตุนี้เองประชาคมโลกจึงหันมาให้ความสำคัญกับการสร้างกำลังคนรุ่นใหม่ให้มีทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะการทำงานหรือทักษะในการประกอบอาชีพจัดเป็นหนึ่งในทักษะด้านการหาเลี้ยงชีพและการดำรงชีวิตที่จำเป็นอย่างยิ่งในศตวรรษนี้

จากแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาตามตำรา (Content) และจากนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของไทยพบว่า การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นภารกิจสำคัญที่จะตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ ตั้งแต่การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติ กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579), แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564), แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (Office of the Education Council, 2017) รวมถึงนโยบาย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาที่มุ่งต่อยอดจากระดับประถมศึกษา ด้วยจุดเน้นของการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานที่เชื่อมโยงสู่การสร้างอาชีพและการมีงานทำ (Ministry of Education, 2020) ดังนั้น การเชื่อมโยงทักษะการเรียนรู้เพื่อการเตรียมคนสู่โลกของอาชีพจึงน่าจะเหมาะกับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่ไม่ใช่ “เรียนเพื่อรู้วิชา” อีกต่อไป แต่ต้องตอบโจทย์ “การมีอาชีพ” และเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน (Office of Higher Secondary Education Administration, 2015)

เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ปัญหาภาพรวมด้านการศึกษาไทย พบประเด็นปัญหาสำคัญ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) เยาวชนมากกว่าร้อยละ 50 เข้าสู่ตลาดแรงงานด้วยวุฒิมัธยมศึกษาตอนปลายหรือต่ำกว่าและการศึกษาปัจจุบันไม่ได้เตรียมความพร้อมด้านการใช้ชีวิตและการประกอบอาชีพให้แก่เยาวชน 2) เสี่ยงสะท้อนจากนายจ้างชี้ว่าลูกจ้างขาดทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานแทบทุกด้าน และ 3) ปัญหาอัตราเรียนต่ออุดมศึกษาอยู่ในระดับสูงแต่สวนทางกับการพัฒนาเศรษฐกิจ (Office of Higher Secondary Education Administration, 2017)

ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพจึงถือเป็นโจทย์สำคัญของการจัดการศึกษาในกลุ่มเยาวชน ที่รัฐบาลให้ความสำคัญซึ่งกำหนดเป็นนโยบายสำคัญในทุกระดับ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้คนในพื้นที่มีงานทำ พัฒนาหลักสูตรด้านอาชีพที่มีความหลากหลาย แตกต่างตามบริบทและความสนใจของผู้เรียน โดยมีความเชื่อว่า หากผู้เรียนได้รับการเตรียมการที่ดี ช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักรู้ในคุณค่าและความสำคัญของการทำงาน การประกอบอาชีพ สามารถค้นพบว่าตนเองมีความชอบ ความสนใจ ความถนัด และศักยภาพตรงกับอาชีพที่คาดหวัง

ในอนาคต รวมทั้งได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติให้เกิดสมรรถนะทางอาชีพ อันจะนำไปสู่เป้าหมายการประกอบอาชีพ ดังกล่าวแล้วย่อมเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถรับประกันผลความสำเร็จในการเรียนและชีวิตการทำงาน จากแนวคิดของการจัดการศึกษา สภาพปัญหาในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบและแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลจากการศึกษาดังกล่าวจะเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพแก่นักเรียน อันจะนำไปสู่แนวทางในการประกอบอาชีพที่ชัดเจน รวมทั้งโรงเรียนทั่วไปยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ เป็นไปตามแนวคิด 4 เสาหลักของการจัดการศึกษา (Four Pillars of Education) (Wongyai & Pattaphol, 2010) ซึ่งเป็นอุดมการณ์ในการจัดการศึกษาของอารยประเทศ และให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษาโลกใหม่ที่ทุกประเทศทั่วโลกต้องบรรลุภายในปี พ.ศ. 2573 คือ การส่งเสริมความรู้และทักษะเพื่ออาชีพ และพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการต่อการเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบและแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 4 เขตพื้นที่ ได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34-37 จำนวน 192 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 192 คน ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ จำนวน 192 คน และผู้แทนครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพ จำนวน 192 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 576 คน

ประชากรในการวิจัยขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เป็นต้นแบบด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียน จำนวน 5 แห่ง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนฝายกวางวิทยาคม จังหวัดพะเยา, โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี จังหวัดเชียงราย, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 จังหวัดเชียงราย และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่ไม่ได้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย สังกัดองค์การปกครองส่วนจังหวัดเชียงราย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 4 เขตพื้นที่ ได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34-37 จำนวน 78 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 78 คน ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ จำนวน 78 คน และผู้แทนครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพ จำนวน 78 คน รวมทั้งสิ้น 234 คน โดยวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Krejcie & Morgan, 1970) จากประชากร จำนวน 576 คน เทียบขนาดที่ จำนวน 600 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน ดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียนและทำการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของสมรรถนะ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (Office of the Education Council, 2016) กล่าวว่า “สมรรถนะ” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Competency” ซึ่งในภาษาไทยมีผู้ใช้อยู่หลายคำ เช่น สมรรถนะ สมรรถภาพ ศักยภาพ เป็นต้น ในที่นี้จะใช้คำว่า สมรรถนะ เนื่องจากเป็นคำที่หน่วยงานภาครัฐและนักวิชาการส่วนใหญ่ใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า สมรรถนะ คือ ความสามารถ ซึ่งหมายถึงมีคุณสมบัติที่เหมาะสมแก่การจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Royal Academy, 2003) ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (Office of the Civil Service Commission, 2010) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะ ไว้ว่า หมายถึงคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นในองค์กร เช่นเดียวกับคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Faculty of Education, Chulalongkorn University, 2010) ที่กล่าวว่า สมรรถนะ หรือความสามารถในการทำงาน หมายถึง ความรู้ ทักษะ พฤติกรรมและคุณลักษณะของบุคคลซึ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของสมรรถนะ เช่น Smithikrai (2013) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึงคุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของบุคคล ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น อุปนิสัย ทัศนคติ บุคลิกภาพ เป็นต้น สอดคล้องกับ Kongkasawat (2009) กล่าวว่า สมรรถนะคือ คุณลักษณะ เช่น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมของบุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

จากความหมายและคำจำกัดความของคำว่า สมรรถนะที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ในทุก ๆ ความหมายมีองค์ประกอบร่วมกันอยู่ 2 ประการ คือ สมรรถนะเป็นสิ่งที่สังเกตได้เป็นความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และความสามารถ (Ability) ที่วัดได้ และประการที่ 2 ความรู้ ทักษะและความสามารถทั้งหลายส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จหรือดีเลิศ จึงสรุปได้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมหรือความสามารถที่มีในตัวบุคคล ซึ่งมีพื้นฐานมาจาก ความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการทำงานของบุคคลให้ประสบผลสำเร็จ

สมรรถนะทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2010) กล่าวถึงระบบการจัดการศึกษามัธยมศึกษาของไทย ไว้ว่าระบบการศึกษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี มีหลักการจัดการศึกษาระดับมัธยมต้น มุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ สนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีหลักการจัดการศึกษามุ่งเพิ่มความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นหรือการศึกษาต่อที่ส่งเสริมการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นและประเทศชาติ

จากหลักการจัดการศึกษาระดับมัศึกษาดังกล่าวข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า สมรรถนะวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถแบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1. สมรรถนะทางวิชาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมหรือความสามารถของผู้เรียนที่เกิดจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ ส่งผลให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ สนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมหรือความสามารถด้านวิชาชีพของนักเรียน

2. สมรรถนะทางวิชาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมหรือความสามารถของผู้เรียนที่เกิดจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นหรือการศึกษาต่อที่เหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตารางบันทึกการวิเคราะห์ การสังเคราะห์องค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ที่เผยแพร่เป็นเอกสาร ตำรา หรือเผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ สรุปประเด็น และนำเสนอแบบพรรณนาความเรียง

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อสอบถามระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ติดตามรวบรวมแบบสอบถามที่ส่งคืนมาทั้งด้วยตนเอง หรือบริการตอบกลับทางไปรษณีย์หรือตอบกลับทางเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 2) สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบบันทึกการศึกษาเอกสาร

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี จำนวน 5 โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่สรุปประเด็นและนำเสนอแบบพรรณนาความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาเอกสารสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การวัดผลประเมินผล (4) การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (5) การนิเทศการศึกษา (6) การแนะแนว (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (8) การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ (9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยผลจากการศึกษาองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสอบถาม มีรายละเอียด ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่ และร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	126	57.80
หญิง	92	42.20
2 อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	3	1.40
30-40 ปี	25	11.50
41-50 ปี	87	39.90
51-60 ปี	103	47.40
3 บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน		
ผู้บริหารสถานศึกษา	72	33.00
หัวหน้างานวิชาการ	73	33.50
ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานอาชีพ	73	33.50
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
1-3 ปี	8	3.7
4-6 ปี	24	11.0
7-9 ปี	15	6.9
10 ปีขึ้นไป	171	78.4
5 วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	2.80
ปริญญาตรี	47	21.60
ปริญญาโท	157	72.00
ปริญญาเอก	8	3.70

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 57.80 เพศหญิง ร้อยละ 42.20 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 47.40 รองลงมาคือ 41-50 ปี ร้อยละ 39.90 บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นหัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 33.50 ส่วนเป็นผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.00 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 78.4 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 72.00

ความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมขององค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและระดับความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบของขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น			จำนวนประเด็น องค์ประกอบ ที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากขึ้น ไป
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
1. การพัฒนาหลักสูตร	4.35	0.60	มาก	15
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.26	0.60	มาก	16
3. การวัดผลประเมินผล	4.18	0.68	มาก	13
4. การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	4.23	0.74	มาก	10
5. การนิเทศการศึกษา	4.20	0.70	มาก	7
6. การแนะแนว	4.23	0.68	มาก	10
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.98	0.65	มาก	6
8. การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.35	0.60	มาก	11
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	3.57	0.25	มาก	5
รวม	4.15	0.61	มาก	93

จากตารางที่ 2 พบว่า องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 9 ขอบข่ายงาน และ 93 องค์ประกอบ

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีแนวทางในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ออกแบบ ได้แก่ สำนวจความต้งการของท้องถิ่น เพื่อจัดทำคลังอาชีพในท้องถิ่น คลังแหล่งเรียนรู้ และออกแบบโปรแกรมการเรียนรู้ตามสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ

ขั้นที่ 2 ลงมือทำ ประกอบด้วย

2.1 จัดทำหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิชาชีพ ได้แก่ หลักสูตรรายวิชาหน่วยสมรรถนะอาชีพระยะสั้น หลักสูตรทวิศึกษา หลักสูตรเตรียมกลุ่มสาขาวิชาชีพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และหลักสูตรการเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ

2.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิชาชีพ ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning การเรียนบูรณาการ การเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามกรอบทฤษฎี QSCCS ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และแนะแนวเพื่อจัดวางเส้นทางการศึกษาสู่การประกอบอาชีพ

ขั้นที่ 3 เรียนรู้ ได้แก่ วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย วัดและประเมินผล สภาพจริง ประเมินผลสมดุลงานคุณภาพ และแปลผลการประเมินและซ่อมเสริมหลังการประเมิน

ขั้นที่ 4 ปรับปรุง/พัฒนา ได้แก่ วิเคราะห์ผลการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียน โดยจัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียน

โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่จะช่วยให้การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพ ของนักเรียนประสบความสำเร็จคือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง/ชุมชน และเครือข่าย ต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีค่านิยมร่วมกันและมีส่วนร่วมในดำเนินงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้เรียน

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบที่สำคัญตาม ขอบข่ายงาน 9 ขอบข่ายงาน 93 องค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากทุกองค์ประกอบมีความสำคัญ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับ Subunnat, Kohtbantau & Thongchan (2013) ที่ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการไปปฏิบัติของ สถานศึกษาในอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการกระจายอำนาจการ บริหารงานวิชาการไปปฏิบัติมี 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ สอดคล้องกับ Chotkhan (2017) ที่ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ผลวิจัยพบว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ได้มีการพัฒนาการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เกณฑ์กิจกรรมคุณภาพวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) ตามขอบข่ายงานด้านวิชาการประกอบด้วย 8 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การนิเทศการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวางแผน งานด้านวิชาการการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า แนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ ทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นตอนแรก ได้แก่ สำรวจ ความต้องการของท้องถิ่น เพื่อจัดทำคลังอาชีพ คลังแหล่งเรียนรู้และออกแบบโปรแกรมการเรียนรู้ตามสมรรถนะ ทางสาขาวิชาชีพ (2) ขั้นตอนที่สอง ได้แก่ จัดทำหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิชาชีพ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิชาชีพ (3) ขั้นเรียนรู้ ได้แก่ วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ (4) ขั้นปรับปรุง/พัฒนา ได้แก่ วิเคราะห์ผลการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพโดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียน ซึ่งจะเห็น ว่ามีขั้นตอนการดำเนินงานที่ครอบคลุมเป็นไปตามวงจรคุณภาพ PDCA หรือ PDSA อีกทั้งยังสอดคล้องกับวงล้อ แห่งการพัฒนา DALI จึงเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่จะช่วยให้การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนประสบความสำเร็จคือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง/ชุมชน และเครือข่าย ต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีค่านิยมร่วมกันและมีส่วนร่วมในดำเนินงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้เรียน สอดคล้องกับ Piyasont (2015) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับโรงเรียนในพื้นที่สูง และถิ่นทุรกันดารบทเรียนจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ผลการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร พบว่าการจัดการศึกษาดำเนินงานโดยการวิเคราะห์สถานภาพของสถานศึกษาและการพัฒนาตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ภายใต้กระบวนการที่สำคัญ ได้แก่ การบริหารจัดการทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการนิเทศติดตามช่วยเหลือ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Suwannakha, Usaho & Suwannatthachote (2011) ได้ศึกษาภาพรวมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ ด้านปัจจัย เงื่อนไข และภาพความสำเร็จพบว่า 1) ปัจจัยด้านปรัชญาและแนวคิดได้แก่ (1) การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา (2) การใช้หลักสูตรท้องถิ่น (3) นโยบาย และวิสัยทัศน์ของโรงเรียน (4) การขับเคลื่อนโรงเรียนตามมาตรฐานสากล (5) พระราชประสงค์ในการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2) ปัจจัยด้านผู้บริหารและครู 3) ปัจจัยด้านนักเรียน 4) ปัจจัยด้านบริบท และสภาพแวดล้อม 5) ปัจจัยด้าน ความร่วมมือ ได้แก่ องค์การภายนอกโรงเรียนท้องถิ่นชุมชนให้ความร่วมมือในการสนับสนุนโรงเรียน

สรุปผล

1. องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 9 ขอบข่ายงาน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การวัดผลประเมินผล (4) การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (5) การนิเทศการศึกษา (6) การแนะแนว (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (8) การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ (9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2. แนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นตอนออกแบบ ได้แก่ สืบหาความต้องการของท้องถิ่น เพื่อจัดทำคลังอาชีพ คลังแหล่งเรียนรู้และออกแบบโปรแกรมการเรียนรู้ตามสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ (2) ขั้นตอนลงมือทำ ได้แก่ จัดทำหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิชาชีพ (3) ขั้นตอนเรียนรู้ ได้แก่ วัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ และ (4) ขั้นตอนปรับปรุง/พัฒนา ได้แก่ วิเคราะห์ผลการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ โดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมทักษะวิชาชีพให้กับผู้เรียน และต้องดำเนินการอย่างจริงจัง ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติ
2. การจัดสรรงบประมาณการอุดหนุนรายหัวให้กับนักเรียนในการเรียนการสอนด้านอาชีพควรมีรายหัวที่มากกว่ารายหัวปกติเนื่องจากค่าวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการฝึกทักษะวิชาชีพมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง
3. ควรมีการผลิตบุคลากรในด้านอาชีพให้เพียงพอและควรมีกระบวนการพัฒนาครูด้านอาชีพให้มากขึ้น เนื่องจากบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพขาดแคลน
4. ด้านการจัดการเรียนการสอนได้แก่การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงรายบุคคล ที่ครูควรเข้าใจถึงการสอนที่เน้นอาชีพที่แท้จริง โดยเน้นที่สมรรถนะของอาชีพนั่น มากกว่ามุ่งสร้างผลิตภัณฑ์ เนื้อหาที่ใช้สอนควรทันสมัยและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต ครูต้องปลูกฝังคุณลักษณะของความขยัน อดทน มุ่งมั่น ไม่ย่อท้อและคุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้ประกอบอาชีพนั่น ๆ ด้วย ซึ่งการช่วยให้ผู้เรียนเกิดรายได้ระหว่างเรียนจะเป็นแรงจูงใจสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียน เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือมากขึ้น
2. ควรศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการนำแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของนักเรียนไปใช้ในการบริหารจัดการในโรงเรียน

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แนวทางในการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการดำเนินงานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาต่อการเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้เรียน เป็นแนวปฏิบัติที่โรงเรียนสามารถนำไปดำเนินการหรือปรับใช้ตามความเหมาะสมของบริบท เป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพแก่นักเรียน อันจะนำไปสู่แนวทางในการประกอบอาชีพที่ชัดเจน รวมทั้งโรงเรียนทั่วไปยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ

References

- Chotkhan, P. (2017). *The Strategies of Management for Academic Affairs in Basic School Under of Roi-Et Primary Education Service Area Office 2*(Master of Education, Educational Administration). Mahasarakham University.
- Faculty of Education, Chulalongkorn University. (2010). *Strategy Implementation*. Bangkok: Chulalongkorn University.

- Kongkasawat, T. (2009) *How to Start When Applying Competence in the Organization*. Bangkok: Technology Promotion Association (Thai-Japanese).
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Ministry of Education. (2019). *Announcement of the Ministry of Education on Policy and the Focus of the Ministry of Education, Fiscal year 2020*. Retrieved September 2, 2020, from <https://www.xn--12cg5gc1e7b.com/21375/>
- Office of Higher Secondary Education Administration. (2015). *Guidelines for Organizing Learning Skills in the 21st Century that Emphasize Professional Competence*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand Printing Press, Ltd.
- Office of Higher Secondary Education Administration. (2017). *Driving Thai Secondary Education 4.0 for 21st Century Employment*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand Printing Press, Ltd.
- Office of the Civil Service Commission. (2010). *Civil Service Competency Determination Manual: A Manual of Core Competencies Project for Data Study and Knowledge Development for Supporting Positions in Government Sectors*. Bangkok: Office of the Civil Service Commission.
- Office of the Basic Education Commission. (2010). *Guidelines for Promoting Vocational Education at the Junior High School According to the Core Curriculum of Basic Education*, B.E. 2551. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand Printing Press, Ltd.
- Office of the Education Council. (2016). *Causal Factor Analysis for Developing Manpower Competency for the 21st Century World (Summary Edition)*. Bangkok: Office of Education Council Secretariat.
- Office of the Education Council. (2017). *National Education Plan 2017 – 2036*. Bangkok: Prikwarn Graphic.
- Royal Academy. (2003). *Dictionary of the Royal Institute*, 1999. Bangkok: Nanmeebooks.
- Smithikrai, C. (2013). *Recruitment, Selection and Performance Assessment of Personnel* (4th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University.
- Subunnat, S., Kohtbantau, S., & Thongchan, P. (2013). Factors Effecting Success in Implementing of the Decentralization Policy on Academic Affairs for School in the Southern Northeast. *Journal of the Association of Researcher*, 18(2), 29–41.

- Suwannakha, S., Usaho, S., & Suwannatthachote, P. (2011). *Approach of Basic Education Management for Careers Development of Thailand*. Bangkok: Faculty of Education Chulalongkorn University.
- Panich, V. (2012). *Ways to create learning for students in the 21st century*. Bangkok: Sodsri Saritwong Foundation.
- Piyasant, S. (2015). Model of Compulsory Education Management for Career in Highland and Remote Area Schools from the Best Practice School. *Kasalongkham Research Journal, Chiang Rai Rajabhat University*, 9(2), 175–189.
- Wongyai, W., & Pattaphol, M. (2010). *From Core Curriculum to School Curriculum: A New Paradigm of Development* (3rd ed.). Bangkok: Charansanitwong Printing.